

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság

Bf.II.27/2020/19. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécssett, a 2021. évi szeptember hó 10. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta, és a 2021. évi szeptember hó 17. napján nyilvánosan kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1 és 6 társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 21.B.118/2017/125. számú ítéletének Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

Terhelt1 I. r. vádlott költségvetést károsító bűncselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősülő, közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekményét pedig a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott, közvetett tettesként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntettének minősíti.

Terhelt4 IV. r. vádlott bűncselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének minősíti.

A helyesen Terhelt1né született Terhelt2 nevű II. r. vádlottat a költségvetést károsító bűncselekmény tekintetében a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény vonatkozásában pedig a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntettének vádja alól tekinti felmentettnek.

Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottat helyesen a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének vádja alól tekinti felmentettnek.

Terhelt1 I. r. vádlott halmazati büntetését 3 (három) év szabadságvesztésre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra, míg Terhelt4 IV. r. vádlott büntetését – a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás büntetés egyidejű mellőzésével – 2 (kettő) év 4 (négy) hó szabadságvesztésre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra súlyosbítja.

Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak tekintetében a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését mellőzi.

Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára, illetve az előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztés tartamába történő beszámítására vonatkozó rendelkezések kapcsán az *annak elrendelése esetén*, illetve *annak végrehajtása esetén* megállapításokat mellőzi.

A Terhelt2 II. r. vádlott tulajdonában lévő Pécs, belterület 48595. hrsz.-ú, természetben cím16 számú ingatlanra, illetve a Terhelt7 VII. r. vádlott bank-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámlára elrendelt zár alá vételt feloldó rendelkezéssel kapcsolatos figyelmeztetés helyesen: a zár alá vétel feloldásának végrehajtását három hónapra fel kell függeszteni, ha a zár alá vett vagyon feletti rendelkezési jogot magának követelő személy a követelése érdekében polgári eljárást kíván indítani és a zár alá vett vagyonra biztosítási intézkedést kíván kérni.

A Pécsi Járásbíróság 9.Bny.119/2013/2. szám alatti végzésével a kft bank1 plc.-nél vezetett bankszámlaszám2 számú, a helyesen bankszámlaszám3 számú és a helyesen bankszámlaszám4 számú bankszámlái, illetve az azokon őrzött 17.442.211 (tizenhétmillió-négyszáznegyvenkettőezer-kettőszáztizenegy) forint, 111,18 (egyszáztizenegy18/100) euró és 94.999 (kilencvennégyezer-kilencszázkilencvenkilenc) forint, valamint az rendszám1 forgalmi rendszámú Audi 4E típusú személygépkocsi tekintetében – a zár alá vétel feloldásának érintetlenül hagyása mellett – az elsőfokú bíróságot a vagyonrendezési eljárás kezdeményezéséhez szükséges intézkedés megtételére hívja fel.

A bűnjelként lefoglalt és a egyéb érdekelt2 Dél-dunántúli Regionális Bűnügyi Igazgatósága által PLN 2/1/2013. szám alatt nyilvántartott 9.365.500 (kilencmillió-háromszázhatvanötezer-öttség) forintból – a lefoglalás megszüntetésének érintetlenül hagyása mellett – 8.951.500 (nyolcmillió-kilencszázötvenegyezer-öttség) forintot kiadni rendel Terhelt4 IV. r. vádlott részére azzal, hogy azt a vele szemben megállapított vagyonelkobzás és bűnügyi költség megfizetésére kötelezés biztosítására visszatartani rendeli. A fenti összegből maradó 400.000 (négysszázezer) forintot Terhelt6 VI. r., illetve 14.000 (tizennégyezer) forintot pedig Terhelt4 VII. r. vádlott részére rendeli kiadni.

A bűnjelként lefoglalt és a egyéb érdekelt2 Bűnügyi Főigazgatóság Áru- és Bűnjelkezelő Főosztály által helyesen TRkv.19/2013. számon, 1-121. sorszám alatt nyilvántartott arany

ékszereket – lefoglalásuk megszüntetésének változatlanul hagyása mellett – Terhelt⁴ IV. r. vádlott részére rendeli kiadni azzal, hogy azokat a vele szemben megállapított vagyoneklobzás és bűnügyi költség megfizetésére kötelezés biztosítására visszatartani rendeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy Terhelt⁶ VI. r. vádlott előzetes fogvatartásának (bűnügyi őrizetének) kezdő időpontja helyesen a 2013. évi február hó 4. napja, illetve Terhelt⁷ VII. r. vádlott születési neve név1.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pécsi Törvényszék a 2019. évi október hó 15. napján kelt 21.B.118/2017/125. számú ítéletével Terhelt¹ I. r. vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, a Btk. 345. §-ában meghatározott – folytatólagosan elkövetett – hamis magánokirat felhasználásának vétsége, valamint a Btk. 403. § (1) bekezdésében meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt 2 év szabadságvesztésre és a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától 4 év eltiltásra, míg Terhelt⁴ IV. r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő – bűnsegédként elkövetett – költségvetési csalás büntette miatt 1 év 8 hó szabadságvesztésre és a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától 3 év eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását Terhelt¹ I. r. vádlott esetében 4 év, Terhelt⁴ IV. r. vádlott esetében 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, illetve megállapította, hogy abból – végrehajtása esetén – Terhelt¹ I. r. és Terhelt⁴ IV. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, illetve velük szemben személyenként 26.849.000 forintra vagyoneklobzást rendelt el.
- [2] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor Terhelt² II. r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének, a Btk. 345. §-ában meghatározott – folytatólagosan elkövetett – hamis magánokirat felhasználásának vétségének, valamint a Btk. 403. § (1) bekezdésében meghatározott számvitel rendje megsértése büntettének, illetve Terhelt³ III. r., Terhelt⁵ V. r., Terhelt⁶ VI. r. és Terhelt⁷ VII. r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő – bűnsegédként elkövetett – költségvetési csalás büntettének a vádja alól felmentette. Rendelkezett továbbá a zár alá vétel feloldásáról, a lefoglalt bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség – részbeni megalapozatlanság miatt – valamennyi vádlott terhére fellebbezést jelentett be, mely Terhelt¹ I. r. vádlott vonatkozásában a társtettesi elkövetői minőség megállapítására, valamint hosszabb tartamú végrehajtandó szabadságvesztés, közügyektől eltiltás és magasabb összegű vagyoneklobzás

alkalmazására, Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében a szabadságvesztés és a felfüggesztés próbaidejének hosszabb tartamban történő meghatározására, valamint magasabb összegű vagyonek Kobzása alkalmazására, míg Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott esetében a büntetőjogi felelősség váddal egyező megállapítására, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására és vagyonek Kobzása alkalmazására irányult.

- [4] Terhelt1 I. r. vádlott és védője, illetve Terhelt4 IV. r. vádlott védője a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés céljából élt fellebbezéssel.
- [5] Jogorvoslati kérelmének írásbeli indokolásában az ügyészség Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában pénzbüntetés alkalmazását is kezdeményezte.
- [6] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az ügyészség fellebbezését Terhelt3 III. r. vádlottat érintően visszavonta, így az elsőfokú bíróság ítéletének rá vonatkozó része 2020. május 25-én jogerőre emelkedett. Egyebekben az ügyészség fellebbezését a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség –átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján – módosított tartalommal tartotta fenn. Ennek során a költségvetést károsító bűncselekmény üzletszerűen elkövettként történő – a Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja szerinti – büntetőjogi értékelésére, illetve a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény tekintetében a folytatólágossá megállapítására tett indítványt; oly módon, hogy Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében a pénzbüntetés, illetve Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában a vagyonek Kobzása összegének a felemelését már nem kezdeményezte.
- [7] Az iratok felterjesztését követően Terhelt4 IV. r. vádlott védője a felmentésre irányuló fellebbezését – Terhelt4 IV. r. vádlott hozzájárulásával – visszavonta, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [8] A nyilvános ülésen Terhelt1 I. r. vádlott védője a fellebbezésével egyezően szólalt fel, és a jogorvoslati kérelmét változatlan tartalommal fenntartotta. Perbeszédében Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott védője az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására tett indítványt.

II.

- [9]
- [10] A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdései alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, oly módon, hogy vizsgálta a tényállás megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekménynek minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását. Mindez Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában is érvényesült, annak ellenére, hogy az esetében az ügyészség kizárólag a kiszabott büntetés és az alkalmazott intézkedés tartama, illetve mértéke ellen jelentett be fellebbezést, míg a védő a saját jogorvoslati kérelmét – a vádlott hozzájárulásával – joghatályosan visszavonta. Ha azonban ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést, és legalább egy fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezését sérelmezi, úgy – figyelemmel a Be. 590. § (10) bekezdésében írtakra – a felülbírálat terjedelme mindegyik vádlott tekintetében azonos, korlátozottságtól mentes. Hangsúlyozni szükséges ugyanakkor, hogy ez a felülbírálat – a Be. 590. § (9) bekezdése alapján – nem terjedt ki Terhelt3 III. r. vádlottira, miután az elsőfokú bíróság ítéletének rá vonatkozó része jogerőre emelkedett.

- [11] A Be. 590. § (7) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.
- [12] E felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában írt okokból – részben megalapozatlannak találta, mert az a korábbi büntetésekhez kapcsolódó ténymegállapítások, valamint a költségvetést károsító bűncselekménnyel összefüggésben szükségszerűen jelentkező vagyoni gazdagodás tekintetében hiányos, illetve ellentétes az iratok tartalmával. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján az alábbiak szerint helyesbítette, illetve egészítette ki:
- [13] A korábbi büntetésekre vonatkozó adatok köréből mellőzte Terhelt2 II. r. vádlott esetében a Pécsi Városi Bíróság 13.Bk.608/2010/2. számú (*elsőfokú bíróság ítéletének 7. oldal 1. pontja*), Terhelt4 IV. r. vádlott esetében a Pécsi Városi Bíróság 5.B.2076/1998/42. számú, a Pécsi Városi Bíróság 12.B.1903/1999/96. számú, a Pécsi Városi Bíróság 5.B.519/2001. számú, a Pécsi Városi Bíróság 3.B.12/2004/70. számú és a Pécsi Járásbíróság 16.B.558/2013/19. számú (*elsőfokú bíróság ítéletének 8. oldal 1. pontjától a 9. oldal 4. pontjáig*), valamint Terhelt6 VI. r. vádlott esetében a Pécsi Járásbíróság 15.B.1165/2012/15. számú (*elsőfokú bíróság ítéletének 9. oldal 1. pontja*) határozataira történő utalást.
- [14] Ugyanakkor megállapította, hogy Terhelt6 VI. r. vádlottat a Pécsi Járásbíróság a 2017. november 4-én jogerőre emelkedett 11.Bpk.608/2017/2. számú határozatával – a 2017. augusztus 4-én elkövetett – járművezetés ittas állapotban vétsége miatt 100.000 forint pénzbüntetésre és 7 hó közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.
- [15] Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak terhére – a Kaposvári Járásbíróság 9.B.343/2017/62. számú ítéletével – megállapított 2 rb. társtettesként elkövetett adócsalás büntetnének elkövetési időpontjai: 2010. január 20., 2010. május 31., 2011. április 20. és 2011. május 31.
- [16] Az elsőfokú bíróság ítéletének 79. oldal 2. bekezdésében szereplő személy helyesen Terhelt1 I. r. vádlott.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletének 79. oldal 3. bekezdésében feltüntetett 53.698.000 forint helyesen vagyoni hátrány, mellyel – a költségvetést károsító bűncselekmény elkövetése során – Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott gazdagodott.
- [18] Az ekként helyesbített, illetve kiegészített tényállás most már mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, így az hiánytalan, teljeskörűen felderített és a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával ellentétes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem tartalmaz.

[19] **III.**

- [20] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírások megtartásával folytatta le, olyan körülményekkel, hogy az ügyben felmerülő ténybeli és jogi kérdésekben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. Nem vétett a Be. 607. § (1) bekezdésében, illetve a Be. 608. § (1) bekezdésében írt (feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető), vagy a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott (a másodfokú eljárásban nem orvosolható) eljárási szabálysértést, mely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárta volna. A bizonyítási eszközök felderítése, összegyűjtése és biztosítása megfelel a törvényi rendelkezéseknek, így az azokból származó bizonyítékok felhasználásának és értékelésének eljárásjogi akadályai nem voltak.
- [21] Az ügygel összefüggésbe hozható személyek tartózkodási helyének megállapítása és elfogása, valamint bizonyítási eszközök felderítése érdekében a nyomozó hatóság bírói engedélyhez

kötött titkos információgyűjtést és titkos adatszerzést is folytatott. Ennek kapcsán helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Be. 872. § (1) bekezdése alapján a leplezett eszközök alkalmazásának törvényességét az engedélyezés időpontjában hatályos – az 1998. évi XIX. törvényben (továbbiakban: régi Be.) írt – rendelkezések alapján ítélte meg.

- [22] A bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés, valamint a titkos adatszerzés igénybevétele összhangban állt a jogszabályi előírásokkal, a bírói engedélyhez kötött eszközök felhasználhatóságával szemben támasztott alkalmazási feltételekkel. A büntetőeljárás öt évnél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény felderítését célozta, melynek során a nyomozó hatóság az elkövetéssel megalapozottan gyanúsítható személyek elektronikus hírközlési szolgáltatás útján továbbított telefonbeszélgetéseit rögzítette, illetve megismerte. Az engedélyekben szereplő telefonszámokon és időbeli korlátokon belül lebonyolított beszélgetések adatait az ügy valamennyi résztvevőjével szemben, korlátozás nélkül lehetett értékelni, az elhangzottak bizonyítékként történő felhasználásra való alkalmasságát a nyomozási bíró – a régi Be. 207. § (2) bekezdés b) pontja szerint eljárásban – megállapította.
- [23] A régi Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredményének bizonyítékként való felhasználhatóságához szükséges az is, hogy annak megszerzését követően az engedélyezést kérő szerv a nyomozást nyomban elrendelje, vagy a feljelentési kötelezettségének nyomban eleget tegyen. Ennek vizsgálatakor – a feljelentési kötelezettség haladéktalanságának értelmezésekor – figyelemmel kell lenni a titkos információgyűjtést végrehajtó szerv által rendelkezésre bocsátott adatok mennyiségére, illetve arra, hogy azok ekkor még érdektelen, illetve megsemmisítésre váró elemeket is tartalmaznak. Ez utóbbiak körütekintő válogatása és szűrése nyilvánvalóan időt vesz igénybe, melynek terjedelmét nagy mértékben befolyásolja az átadott adathalmaz mennyisége és az elkövetőként szóba jöhető személyek száma is.
- [24] A jelen ügyben a titkos információgyűjtés keretében az utolsó beszélgetést 2012. december 7-én rögzítették, míg az engedélyezést kérő szerv 2013. február 1-én tett feljelentést. Ezen idő alatt kellett az összegyűjtött beszélgetéseket áttekinteni, elemezni, majd állást foglalni abban a kérdésben, hogy azok alapján kivel szemben áll fenn – a törvényi feltételeknek megfelelő – bűncselekmény megalapozott gyanúja. Ilyen körülmények között a hatvan napon belül megtett feljelentés nem tekinthető késedelmesnek vagy annyira elhúzódónak, hogy az a beszerzett bizonyítékok törvényességét – ez okból – megkérdőjelezhetette volna.
- [25] A kft tényleges képviselőjét és irányítását – a cégnyilvántartás közhiteles adataival ellentétben – valójában Terheltl I. r. vádlott látta el. A gazdasági társaság működtetésében betöltött meghatározó szerepét, szervező tevékenységét maga is elismerte, de ezt nyilvánvalóvá tette az is, hogy a cég könyvelőjével ő tartotta a kapcsolatot, telefonhívásaik és egyeztetéseik rendszeresek voltak.
- [26] A titkos információgyűjtés keretében rögzített beszélgetések egyértelműen valótlannak tartalmú számlák beszerzésére, az okiratok tartalmának egyeztetésére, illetve a bizonylatok rendelkezésre bocsátásának az időzítésére utaltak, olyan mozzanatokra, melyek jól felismerhetően a kft adófizetési kötelezettségének a csökkentését célozták. Különösen igaz ez a megállapítás a nemzetközi bűnügyi együttműködés keretében beszerzett adatok ismeretében.
- [27] A kft szerződéses partnere, a csehországi székhellyel bejegyzett gazdasági társaság s.r.o. gazdasági társaság a legális üzleti vállalkozáshoz szükséges legalapvetőbb alanyi és tárgyi feltételekkel nem rendelkezett, jövedelmező tevékenységet egyáltalán nem folytatott. A székhelyként nyilvántartott városközponti iroda fémhulladék összegyűjtésére, tárolására alkalmatlan volt, miközben semmi sem igazolta azt, hogy a cég máshol telephelyet, illetve járműveket, szállítóeszközöket bérelt vagy alkalmazottakat foglalkoztatott volna. Ezen

túlmenően a gazdasági társaság s.r.o. a 2010. évben ún. nullás adóbevallást nyújtott be, annak ellenére, hogy a szóban forgó időszakban – a jelen ügyben rendelkezésre álló bizonylatok szerint – 497.236.000 forint forgalmi értékű terméket adott el a kft-nek. Ezt követően az adóbevallási kötelezettségének már eleget sem tett, így az adóhatóság a következő esztendőben kezdeményezte is a társaság törlését.

- [28] A gazdasági társaság s.r.o. cég alapításában közreműködő Terhelt3 III. r. vádlott tehát mindössze névleges, formális szerepet töltött be, a gazdasági társaság tényleges működtetése nem állt szándékában.
- [29] A családi vállalkozás keretében működő kft törvénytelen, az adóigazgatási jogszabályok kikerülését szolgáló tevékenységét Terhelt4 IV. r. vádlott támogatta, döntően fiktív számlák beszerzésével, de szükség esetén azzal is, hogy a hivatalos iratok elkészítésébe Terhelt3 III. r. vádlottat bevonta, vele a kapcsolatot folyamatosan tartotta. Ezt igazolta a 2012. augusztus 8-ai telefonbeszélgetése, amikor Terhelt1 I. r. vádlottal közösen a valótlan tartalmú okiratok könyvelésben való elhelyezésének a lehetőségét, illetve a Csehországban megindult hatósági ellenőrzés következményeit mérlegelték. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a cím16 szám alatti családi házban foganatosított házkutatás során a nyomozó hatóság Terhelt4 IV. r. vádlott ágya melletti éjjeliszekrényben egy gazdasági társaság s.r.o. lenyomatú bélyegzőt, míg egy fekete kézitáskában, illetve az ágyneműtartóban 8.940.000 forintot talált, a készpénzt reklámszatyorba, illetve kendőbe csomagoltan.
- [30] A Kaposvári Járásbíróság 9.B.343/2017/62. számú ítélete szerint Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak a gazdasági társaság s.r.o. cégbírósági nyilvántartásba vételével azonos időszakban a kft1. felhasználásával is vagyoni hátrányt okoztak az állami költségvetésnek. A szóban forgó ügyben szintén hasonló módszert alkalmaztak, mindenekelőtt azzal, hogy az említett gazdasági társaság képviselőjére – egyéb érdekelt5 személyében – egy olyan szlovák állampolgárt kértek fel, aki tényleges tevékenységet és ügyintézkést nem végzett. Ilyen körülmények között szereztek be valótlan tartamú számlákat, melyek segítségével a kft1. adófizetési kötelezettségét – általános forgalmi-, illetve társasági adónemben – csökkentették.
- [31] E közeli – egy háztartásban élő – hozzátartozók tevékenységét ekként szoros együttműködés jellemezte. Számos bizonyíték utalt a kft vonatkozásában elkövetett költségvetést károsító bűncselekményben való érintettségükre, végső soron arra, hogy azt Terhelt1 I. r. vádlott bonyolította le az édesapja, Terhelt4 IV. r. vádlott segítő közreműködésével.
- [32] Ugyanakkor ezzel ellentétes álláspont fogalmazható meg Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában. A szóban forgó személyek társtettesi, illetve bűnsegédi szerepvállalásának megállapításához ugyanis több körülmény egyidejű, és kétséget kizáró bizonyossággal történő igazolására lett volna szükség. Mindenekelőtt arra, hogy a gazdasági társaság működtetésének jogellenes jellegével maradéktalanul tisztában voltak, de ezen túlmenően arra is, hogy kifejezetten ennek ismeretében vállalkoztak olyan tevékenység elvégzésére, mely – közvetlenül vagy közvetett módon – az adófizetési kötelezettség elkerüléséhez, vagyoni hátrány előidézéséhez vezetett. Együttesen tehát csak a családi vállalkozás keretein belül megvalósuló törvényteleniségek ismerete, és a költségvetés megkárosításával okozati összefüggésbe hozható magatartás tanúsítása vezethetett volna az elmarasztalásukhoz. Különösen úgy, hogy személyükre vonatkozóan a vádló – mindenféle különbségtétel nélkül – a teljes elkövetési érték tekintetében, általánosságban megfogalmazott, és egyébként a gazdasági társaság mindennapos tevékenységét jelentő cselekményekben látta a büntetőjogi felelősségüket megvalósultnak.
- [33] A közös háztartás és a közeli hozzátartozói kapcsolat ténye ennek megalapozott gyanúját valóban felvetette, ahhoz azonban már kevésnek bizonyult, hogy abból kétséget kizáró bizonyosságú következtetéseket lehessen levonni. Az elsőfokú bíróság az üggyel kapcsolatba

hozható bizonyítékokat e körben is hiánytalanul felderítette, majd azok elemzéséről, tartalmi hitelességéről logikus érveléssel számot adott. Jogorvoslati kérelmében az ügyészség – a felmentő rendelkezéseket sérelmezve – téves ténybeli következtetésekre hivatkozott, mégis anélkül, hogy a közvetett módon történő megismerés folyamatában bármely következtetés helytelenségét kimutatta, illetve indokolta volna. Így valójában nem is a tényállás részleges megalapozatlanságát, hanem az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét kifogásolta, tulajdonképpen azt, hogy a különböző bizonyítási eszközökből származó adatokat miért fogadta vagy vetette el. Miután azonban az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, és az e körben kifejtett érvei is helyesek, a másodfokú bíróság a felmentő rendelkezésekkel érintett Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottakra vonatkozó ténymegállapításokat megalapozottnak találta. Így – részleges megalapozatlanság hiányában – eltérő tényállás megállapításának, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékok eltérő értékelésének lehetősége, ekként a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezés alkalmazása szóba sem jöhetett.

- [34] A tényállás helyesbítését, illetve kiegészítését egészen más indokok tették szükségessé.
- [35] A Btk. 97. § (2) bekezdése értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg. Kivételt mindössze a visszaesés és az ahhoz fűződő esetek képezhetnek. Ez okból az erkölcsi bizonyítványokból időközben törölt – Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt6 VI. r. vádlottakat érintő – ügyekre történő utalásokat mellőzni kellett (*BH 2019.154. számú eseti döntés*). Ugyanakkor Terhelt6 VI. r. vádlottat időközben – közlekedési bűncselekmény miatt – elmarasztalták, mely körülmény a határozat Be. 561. § (3) bekezdés b) pontja szerinti részéből nem volt mellőzhető.
- [36] Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak költségvetést károsító cselekményének jogi megítélése szempontjából jelentősége van a Kaposvári Járásbíróság 9.B.343/2017/62. számú ítéletével megállapított bűncselekmények elkövetési idejének is. Ezt pótolni, míg a határozat 79. oldalának 2. bekezdésében lévő nyilvánvaló névelírást helyesbíteni kellett.
- [37] A költségvetést károsító bűncselekmény megvalósítása során 53.698.000 forint összegben helyesen vagyoni hátrány keletkezett, mely az elkövetők – Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak – oldalán gazdagodásként jelentkezett.
- [38] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás – figyelemmel a Be. 593. § (3) bekezdésében írtakra – ezen kiegészítésekkel és helyesbítésekkel vált irányadóvá a másodfokú eljárásban.

IV.

- [39]
- [40] Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak bűnösségére, illetve Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak büntetőjogi felelősségének a hiányára.
- [41] Következésképpen Terhelt1 I. r. vádlott felmentését célzó, illetve Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak bűnösségének a megállapítására irányuló fellebbezések megalapozatlannak bizonyultak.
- [42] A felmentés jogcímét az elsőfokú bíróság a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontjában jelölte meg, így abban, hogy a cselekmény nem bűncselekmény. Ez az álláspont téves, és a Be. 7. § (4) bekezdésében írt – a kétséget kizáróan nem bizonyított tény terhelt terhére történő értékelésének tilalmáról szóló – rendelkezés egyidejű felhívásával egyben ellentmondásos is. Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott felmentése helyesen a

Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjának II. fordulatan alapul; azon tehát, hogy a szóban forgó személyek vonatkozásában nem bizonyított, hogy a megállapított bűncselekmény elkövetésében részt vettek volna.

- [43] A bűncselekmények elkövetése és elbírálása között a büntető törvény rendelkezései számottevően megváltoztak, ezért állást kellett foglalni az időbeli hatály kérdésében is.
- [44] A költségvetést károsító és a közbizalom elleni bűncselekmény büntetési tétele nem változott, ellenben a vagyoni helyzet áttekintését, illetve ellenőrzését meghiúsító számvitel rendjének megsértése enyhébb fenyegetettségűvé vált. E törvényi tényállás megvalósítójával szemben az 1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdése öt évig-, míg a Btk. 403. § (1) bekezdése három évig terjedő szabadságvesztés kiszabását tette, illetve teszi lehetővé. Ezen túlmenően módosultak a feltételes szabadságra bocsátás feltételei is, olyképpen, hogy annak lehetősége a visszaesőnek nem minősülő bűnelkövetővel szemben – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatától függetlenül – a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon megnyílik.
- [45] Mindezekre tekintettel – Terhelt1 I. r. vádlott esetében mindkét körülményre, Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb szabályozására visszavezethetően – a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján az új, enyhébb elbírálást lehetővé tevő büntető rendelkezéseket kellett alkalmazni.
- [46] A bűncselekmények minősítése csak részben felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.
- [47] A költségvetést károsító bűncselekmény lényege a valótlan tartalmú számlák rendelkezésre bocsátásában, hamis adatok közlésében, illetve – ezen keresztül – az adóhatóság megtévesztésében nyilvánult meg. Mindez azt jelentette, hogy a költségvetési csalás lehetséges elkövetési magatartásai közül a törvényi tényállás I. fordulatában meghatározott *tévedésbe ejtés* valósult meg, melynek feltüntetése nem lett volna mellőzhető.
- [48] E bűncselekmény büntetőjogi értékelését az elsőfokú bíróság a minősítő körülmények megállapíthatóságának mérlegelése, vizsgálata nélkül végezte el.
- [49] A Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények megvalósítása révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. Ez utóbbi feltétel tekintetében annak van jelentősége, hogy az egyes bűncselekmények egymástól elszigeteltek-e, avagy – éppen ellenkezőleg – azokat az elkövető szándéka (szubjektuma) a rendszeres haszonszerzésre törekvés folytán összekapcsolja-e. Ha a törvényes renddel való szembehelyezkedés elveszíti alkalmoszerű jellegét, és a bűncselekmények ismétlődését az elkövető tartósan jövedelemszerző forrásnak tekinti, úgy megalapozott jogi következtetés vonható le arra, hogy mindez életmódjának elfogadott, megszokott és berendezett részévé vált. Ilyenkor – eltérően a folytatólágosságtól – nem az egyes bűncselekmények között eltelt idő tartama, hanem a rendszeresség kerül előtérbe, ez utóbbinak lesz kiemelkedő fontossága.
- [50] A költségvetési csalás olyan törvényi egység, mely térben és időben elkülönülten végrehajtott magatartásokat olvaszthat egyetlen tényállásba, melyek ennek következtében elveszítik önállóságukat. Ettől függetlenül azonban az önállóságukat veszített cselekmények még megfelelnek *több ugyanolyan vagy hasonló bűncselekmény* fogalmi szempontrendszerének. Ezért a költségvetési csalás vonatkozásában az üzletszerűség megállapításának nem akadálya az, hogy az értékelésre kerülő különböző elkövetési magatartások törvényi egységet alkotnak (*BH 2015.59.II. számú eseti döntés*).
- [51] Az irányadó tényállás szerint Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak előbb a kaposvári székhelyű kftl., majd a pécsi székhelyű kft neve alatt folytattak törvénytelen – az igazgatási jogszabályokban meghatározott mértékű adó csökkentésére, illetve elkerülésére irányuló – tevékenységet. Mindezt úgy, hogy a különböző gazdasági társaságok nevében folytatott cselekményeik egymást követték: a kftl. adóbevallásaiban a 2009. évi IV. negyedév, illetve a

2010. évi I. negyedév általános forgalmi adóira, valamint a 2010. évi társasági adójára, míg a kft adóbevallásaiban a 2010. és a 2011. évi társasági adóira vonatkozóan szerepeltek valótlan adatok. A szóban forgó adóbevallások benyújtásának határideje vagy tényleges érkeztetése – a fenti sorrendnek megfelelően – 2010. január 20., 2010. április 20., 2010. május 31., illetve 2011. május 16. és 2012. május 23. napjaira estek. Mindez azt jelentette, hogy Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak mintegy három éven keresztül – két gazdasági társaság neve alatt – valótlan tartalmú számlák beszerzésére, valótlan adatokat tartalmazó adóbevallások elkészíttetésére rendezkedtek be, melyek eredményeként folyamatosan jogtalan vagyoni előnyhöz, jövedelemforráshoz jutottak.

- [52] A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontjában írtak szerint bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet. E fogalom meghatározás központi eleme a több bűncselekmény megvalósítását célzó – ugyanakkor a legmagasabb társadalomra veszélyesség szintjét el nem érő – szervezett bűnelkövetés. Az erre irányuló megállapodás tettenérhető bármely formában, így akár abban is, ha az elkövetők az ugyanolyan vagy hasonló alkalmakat kifejezetten keresik, vagy felhasználják bűncselekmények megvalósítására.
- [53] A jelen ügyben éppen erről volt szó. A hozzávetőlegesen három évig tartó, számottevő mennyiségű fiktív számla összegyűjtésére és felhasználására épülő folyamat bizonyos átgondoltságot, szervezést feltételezett, különösen úgy, hogy már a cégek alapítása is színlelt nyilatkozatok közokiratba foglalásával, az erre hajlandóságot mutató személyek kiválasztásával kezdődött. Ilyen előzmények után kellett a gazdasági társaságok működésébe a valótlan tartalmú okiratokat beilleszteni, mindenkor úgy, hogy az Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak vonatkozásában lényeges anyagi haszonnal járjon, jövedelmező legyen. Mindezek összehangolása és lebonyolítása elképzelhetetlen lett volna a felmerülő feladatok megszervezése, egyeztetése nélkül.
- [54] Ekként a költségvetést károsító bűncselekmény üzletszerűen és bünszövetségben elkövetettként minősül.
- [55] A kft vagyoni helyzetének az áttekintését, illetve ellenőrzését megghiúsító hiányosságok – a valótlan tartalmú számlák felhasználásához kapcsolódóan – folyamatosan jelentkeztek, a számviteli törvény rendelkezései több gazdálkodási év beszámolóit és kimutatásait érintően is sérültek. Így a folytatólágosság Btk. 6. § (2) bekezdésében írt feltételei fennálltak.
- [56] Következetes végül az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a felmentő rendelkezésnek is a tettazonosság keretei közötti törvényes minősítéshez kell igazodnia, ahhoz tehát, mely bizonyítottsága esetén az elkövető terhére megállapítható lenne (*BH 1987.423. és BH 1996.351. számú eseti döntések*).
- [57] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság *Terhelt1 I. r.* vádlott költségvetést károsító bűncselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősülő, közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekményét pedig a Btk. 403. § (1) bekezdés – helyesen – *b) pontjában* meghatározott, közvetett tettesként és a Btk. 6. § (2) bekezdése alapján folytatólágosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntettének;
- [58] *Terhelt4 IV. r.* vádlott bűncselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének minősítette.
- [59] A helyesen *Terhelt1né született Terhelt2 II. r.* vádlottat a költségvetést károsító bűncselekmény tekintetében a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában

meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény vonatkozásában pedig a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértése büntettének, míg *Terhelt5 V. r.*, *Terhelt6 VI. r.* és *Terhelt7 VII. r.* vádlottat helyesen a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének a vádja alól tekinti felmentettnek.

- [60] V.
- [61] *Terhelt1 I. r.* vádlottal szemben – a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdései alapján – öt évtől tizennégy évet el nem érő, míg *Terhelt4 IV. r.* vádlott esetében öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható. E büntetések Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke *Terhelt1 I. r.* vádlott tekintetében kilenc év hat hónap, *Terhelt4 IV. r.* vádlott vonatkozásában pedig hét év hat hónap.
- [62] A bűncselekmények minősítésének megváltozása indokolta tette a büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezők ismételt áttekintését.
- [63] A költségvetést károsító bűncselekmény két oknál fogva minősül súlyosabban, miután annak vonatkozásában – egymás mellett – az üzletszerűség és a bűnszövetség is megállapítható volt. Ez súlyosító körülmény.
- [64] Ugyanakkor a bűncselekmény tárgyi súlyának meghatározásakor nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt, hogy az elkövetési érték a különösen nagy vagyoni hátrány megállapításához szükséges értékhatárt csak kisebb mértékben haladta meg. Ehhez hasonlóan enyhítő hatású az időmúlás, mégis azzal, hogy annak nyomatékát számos további részlet és mozzanat befolyásolta.
- [65] A 2012. május 23-án befejeződött bűncselekmények miatt a nyomozó hatóság 2013. február 1-jén tett feljelentést. Ezt követően a bizonyítási eszközök összegyűjtése és rögzítése közel két esztendő telt igénybe, olyan ügyben, melynek felderítéséhez nemzetközi együttműködésre, bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés és információgyűjtés adatainak kiválogatására és elemzésére, valamint több igazságügyi szakértő kirendelésére és bevonására volt szükség. A 2015. április 20-án benyújtott vádirat alapján az elsőfokú bírósági eljárás közel öt esztendőig tartott, arra is visszavezethetően, hogy – részben igazgatási, munkaszervezési okból, részben az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI. 30.) számú határozatának kötelező rendelkezése folytán – az eljáró tanács elnökének személyében két alkalommal is változás következett be. A felterjesztett ügyiratok végül 2020. május 25-én érkeztek a másodfokú bírósághoz, ahol az ügy érdemi befejezését – a kitűzött nyilvános ülés kétszeri elhalasztásán keresztül – a járványügyi helyzet is késleltette.
- [66] A nyomozás és a vádemelés tehát időszerű volt, az eljárás elhúzódása kizárólag az első- és a másodfokú bíróság működési körén belül merült fel, hangsúlyozottan úgy, hogy a bíróságok mulasztásával jellemezhető inaktív időszakok nem voltak tetten érhetőek. Miután azonban mindez a vádlottaknak sem volt felróható, az időmúlás tényét – bár a fentebb kifejtett körülményekre tekintettel az elsőfokú bíróságnál némileg kisebb nyomatékkal – a javukra kellett értékelni.
- [67] Enyhítő körülmény az is, hogy a vádlottak – különböző időtartamban – a legsúlyosabb kényszerintézkedés alatt álltak.
- [68] *Terhelt1 I. r.* vádlott a bűncselekményeit – adócsalás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt indult – büntetőeljárás hatálya alatt követte el, mely ügye később felelősségre

vonással, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásával zárult. Ez a terhére értékelendő, éppen úgy, mint a közbizalom elleni és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekményeinek – a jogi minősítésben meg nem jelenő – üzletszerű elkövetése. Ugyanakkor a kétszeres értékelés tilalmára visszavezethetően súlyosító körülményként nem vehető figyelembe a folytatólágosság és a társas elkövetés, valamint a kettőt meghaladó bűnhalmazat. Az előbbiek azért, mert a hosszabb ideig tartó és két személy együttműködésére épülő kivitelezés az üzletszerűség, illetve a bűnszövetség keretein belül már értékelést nyert, míg az utóbbi azért, mert a három bűncselekményre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartama nem merítette ki a legmagasabb büntetési tétel felével emelt mértékét, így azok az alkalmazható büntetési tételkeret meghatározásánál jelentőséghez jutottak. Az erkölcsi bizonyítvány erre utaló adatainak hiányában nem lehetett a csalási cselekmények miatt történt korábbi büntetettséget sem felróni.

- [69] Terhelt1 I. r. vádlott javára értékelendő a négy kiskorú gyermekről történő gondoskodás, valamint a büntetlen előélet. Ez utóbbi ugyanakkor rendkívül csekély súllyal jelentkezett, melynek oka az eljárás hatálya alatti bűnelkövetés mellett az volt, hogy utóbb más – a jelen ügyben elbíráltak előtt megvalósított – bűncselekmények miatt is megállapították a büntetőjogi felelősségét.
- [70] Terhelt4 IV. r. vádlott többszörös büntetettségre való utalást mellőzni kellett, így – az anyagi jogi rendelkezések folytán – büntetlen előéletűnek tekintendő. Ez az esetben mégis súlytalan, miután más bűncselekményekkel összefüggésben az elmarasztalására később sor került.
- [71] Enyhítő hatása az életkorának van, illetve – kisebb nyomatékkal – annak, hogy bűnsegédként valósította meg a bűncselekményét. Részesi tevékenysége azonban meghatározó jelentőségű volt, az döntő mértékben hozzájárult a bűncselekmény kivitelezéséhez, így annak büntetést mérséklő hatása szinte elenyészett.
- [72] Ilyen körülmények mellett az elsőfokú bíróság eltúlzottan enyhe büntetéseket szabott ki, azok – a súlyosító tényezők nagyobb száma és nyomatéka miatt – nem alkalmasak a Btk. 79. §-ában megfogalmazott célok elérésére. A jelentős időmúlás folytán törvényes a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjában írt rendelkezés alkalmazása, így a büntetési tétel alsó határánál enyhébb szabadságvesztés kiszabása, mégis azzal, hogy azt – mind Terhelt1 I. r., mind pedig Terhelt4 IV. r. vádlott esetében – hosszabb tartamban kellett megállapítani. Az így kiszabott három, illetve két év négy hónap tartamú szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére már nincs törvényi lehetőség.
- [73] Hangsúlyozni szükséges, hogy a mintegy három éven keresztül költségvetést károsító bűncselekményekre berendezkedő, azokat szervezetteren megvalósító elkövetők részére további kedvezményeket, alternatívákat nem lehetett biztosítani. A büntetési tétel alsó határának a Btk. 82. § (4) bekezdésben meghatározott ún. kétszeres leszállítását indokoltá tevő, méltánylásra okot adó adatok a bűnsegédként felelősségre vont Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában nyilvánvalóan nem merültek fel, ahogyan – a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjának esetleges teljes kimerítése esetén – arra sem, hogy a büntetési célok végrehajtás nélkül is elérhetőek lennének. A szóban forgó személyek megbánást nem tanúsítottak, beismerő vallomást nem tettek, a vagyoni hátrány – akár csak részbeni – megtérítését meg sem kísérelték. Ezen túlmenően az ugyanilyen jellegű bűncselekmények miatt kétszer elmarasztalt Terhelt1 I. r. vádlott esetében a szabadságvesztés harmadik alkalommal történő felfüggesztése már a büntetőeljárás komolyságát veszélyeztetné.
- [74] A szándékos bűncselekmények miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott méltatlanná vált a közügyekben való részvételre, ezért őket azok gyakorlásától a másodfokú bíróság a Btk. 61. § (1) bekezdése alapján – a Btk. 62. § (1) bekezdésében meghatározott keretek között – eltiltotta. Mindez egyben azt is jelentette, hogy

az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezései közül a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztésére való utalást, illetve a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára, valamint az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására vonatkozóan az *annak elrendelése esetén*, illetőleg *annak végrehajtása esetén* fordulatokat mellőzni kellett.

[75] Az irányadó tényállás szerint a kft ügyeit – a cégnyilvántartásba képviselőként bejegyzett Terhelt1né Terhelt2 II. r. vádlott helyett – ténylegesen Terhelt1 I. r. vádlott intézte, ő volt az, aki valójában irányította a cég működését. E minőségében, gyakorlatilag a vezető tisztségviselői foglalkozás felhasználásával szándékosan követte el – közvetett tettesként – a költségvetési csalás büntettét, a hamis magánokirat felhasználásának vétségét és a számvitel rendje megsértésének büntettét. Ezért vele szemben a foglalkozástól eltiltás Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltételei maradéktalanul fennálltak (*BH 2019.42. számú eseti döntés III. pontja*). Más volt azonban a helyzet Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában, aki bűnsegédként vett részt a költségvetést károsító bűncselekményben, leginkább a valótlan adatokon alapuló cégbejegyzés megszervezésével és a valótlan tartalmú számlák rendelkezésre bocsátásával. Mindez nem vonható a szakképzettséget igénylő foglalkozási szabályszegés vagy bármely foglalkozás felhasználásának a fogalma alá, így az esetében a másodfokú bíróság – a Btk. 33. § (1) bekezdés e) pontja szerint büntetést – a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltást mellőzte.

[76] Ennyiben a büntetőjogi jogkövetkezményeket sérelmező fellebbezések megalapozottnak bizonyultak.

[77] VI.

[78] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezéseinek körében mindenekelőtt a Pécs, belterület 48595. helyrajzi számú, természetben a cím16 szám alatti ingatlanra, illetve a Terhelt7 VII. r. vádlott bank-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámlára elrendelt zár alá vételt feloldó rendelkezéssel kapcsolatos figyelmeztetés szorult pontosításra. Az ugyanis – figyelemmel a Be. 331. § (2) bekezdés a) pontjának a 2021. évi január hó 1. napjától hatályos szövegére – úgy szól, hogy a polgári jogi igény biztosítása érdekében elrendelt zár alá vétel feloldásának végrehajtását három hónapra fel kell függeszteni, ha a zár alá vett vagyon feletti rendelkezési jogot magának követelő személy a követelése érdekében polgári eljárást kíván indítani és a zár alá vett vagyonra biztosítási intézkedést kíván kérni.

[79] A Pécsi Járásbíróság 9.Bny.119/2013/2. számú végzésével a kft bank1 plc.-nél vezetett bankszámlaszám2 számú, valamint a helyesen bankszámlaszám3 számú és a helyesen bankszámlaszám4 számú bankszámláira, illetve az azokon őrzött 17.442.211 forintra, 111,18 euróra és 94.999 forintra, továbbá az rendszám1 forgalmi rendszámú Audi 4E típusú személygépkocsira zár alá vételt rendelt el. Ezek a vagyontárgyak a zár alá vételt foganatosító szerv őrzésében, illetve kezelésében vannak, miközben a kft-t, a felszámolás egyszerűsített módon történő befejezését követően, megszüntették és a cégnyilvántartásból törölték. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (továbbiakban: Cgtv.) 119. § (1) bekezdése értelmében vagyonrendezési eljárást kell – kérelemre vagy hivatalból – lefolytatni, ha megszüntetési eljárás lefolytatása után, a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa. A vagyonrendezési eljárást – a Cgtv. 119. § (3) bekezdése alapján – a törölt cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszék folytatja le. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a szóban forgó vagyontárgyak tekintetében – a zár alá vétel feloldásának érintetlenül hagyása mellett – az elsőfokú bíróságot a vagyonrendezési eljárás

kezdemenyezéséhez szükséges intézkedés megtételére hívta fel, melyhez nem szükséges a Belügyminisztérium megkeresése.

- [80] A nyomozó hatóság a cím16 szám alatt foganatosított házkutatás során Terhelt4 IV. r. vádlott szobájában – az ágya melletti éjjeliszekrény felső polcán, az ágya és az éjjeliszekrény között elhelyezett kizitáskában, valamint az ágyneműtartóban – összesen 8.951.000 forintot talált, míg további 400.000 forintot Terhelt6 VI. r. vádlottól, 14.000 forintot pedig Terhelt7 VII. r. vádlottól foglaltak le. Ezt – az összesen 9.365.000 forintot – a egyéb érdekelt2 Dél-Dunántúli Regionális Bűnügyi Igazgatósága vette nyilvántartásba PLN 2/1/2013. szám alatt. Minderről az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett.
- [81] Terhelt6 VI. r. vádlott ruházatából előkerült 400.000 forint, illetve Terhelt7 VII. r. vádlott telefontartójában őrzött 14.000 forint a szóban forgó személyeket illeti meg, ezért azokat – a Be. 321. § (3) bekezdésének utolsó fordulata alapján – a másodfokú bíróság a részükre rendelte kiadni. Ezért Terhelt4 IV. r. vádlott részére – a lefoglalás megszüntetése mellett – csak a fennmaradó 8.951.500 forintot kell kiadni, melynek a Be. 323. § (1) bekezdésén alapuló visszatartása nem pusztán a vagyonek Kobzás, hanem a bűnügyi költség megfizetésére kötelezés biztosítására is szolgál.
- [82] A egyéb érdekelt2 Dél-Dunántúli Regionális Igazgatósága által Trkv.II.58/2013. szám alatt nyilvántartott ékszereket az elsőfokú bíróság Terhelt6 VI. r. vádlottnak rendelte kiadni.
- [83] A 121 darab tételből álló aranyékszereket a nyomozó hatóság Terhelt4 IV. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak szobájában találta, részben az egyik polcon, részben pedig az ágyneműtartóban. Ekkor a család több tagját – köztük Terhelt4 IV. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottakat – előállították, így Terhelt6 VI. r. vádlott volt az, aki a házkutatásról szóló jegyzőkönyvet, kényszerintézkedést elszenvedő személyként aláírta. Ezen az alapon azonban az ékszerek kiadása iránt megalapozott igénye még nem keletkezett.
- [84] A bizonyítási eljárás során a lefoglalt ékszerek kiadására egymásnak ellentmondó kezdeményezések történtek. Terhelt4 IV. r. vádlott a 2013. szeptember 12-ei kérelmében – meghatalmazott védője útján – azt adta elő, hogy az aranytárgyak özv. egyéb3 (született név2) halála után lányának, egyéb2nak a tulajdonába kerültek. Ezzel szemben – két évvel később – a lefoglalt ékszerekre Terhelt5 V. r. vádlott élettársa, egyéb1 támasztott igényt, azzal az indokkal, hogy azokat megőrzés céljából hagyta Terhelt4 IV. r. vádlottnál. A bejelentett vagyoni jogi igényeket ugyanakkor semmi sem támasztotta alá, a nyilatkozatokhoz hiteles okiratokat – hagyatékátadó végzést, adásvételi szerződést vagy letéti megállapodást – nem csatoltak. Így a különböző időpontokban előterjesztett indítványok tartalmi szempontból hiteltelennek bizonyultak és arra utaltak, hogy a számottevő értéket képviselő aranytárgyakat a büntetőeljárással érintett család tagjai igyekeztek visszaszerezni, az állami igényérvényesítés elől elvonni.
- [85] Az ékszerek őrzési, feltalálási helye ugyanakkor egyértelművé tette, hogy azok a szobában életvitelszerűen lakó házastársak – Terhelt4 IV. r. és Terhelt7 VI. r. vádlottak – közös vagyonát képezik.
- [86] Az igazságügyi szakértői vélemény 2013. április 23-ai előterjesztésekor a 121 darabból álló készlet forgalmi értéke hozzávetőlegesen 12,3 millió forint volt, miközben azok ún. pótlási értéke még ezt is meghaladta, mintegy 24,7 millió forintot tett ki.
- [87] Az ítélezési gyakorlat egységes abban, hogy a házastársak valamelyike által elkövetett bűncselekménnyel okozott kár megtérítése nem az elkövető különadósságának, hanem a házastársak közös adósságának minősül, ha a bűncselekménnyel szerzett haszon a közös vagyonba került, vagy azt a házastársak közösen éltek fel (*PJD I. 483.*). Erről volt szó a jelen ügyben is, ezért az említett ékszereket kiadását – a korábban már hivatkozott Be. 323. § (1)

bekezdése alapján – Terhelt⁴ IV. r. vádlottal szemben megállapított vagyonekborzás és bűnügyi költség biztosítására szintén vissza kellett tartani.

- [88] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a bűncselekmények minősítésére, a büntetőjogi jogkövetkezményekre, valamint az ismertetett egyéb rendelkezésekre vonatkozóan – a Be. 606. § (1) bekezdésében írtak szerint – megváltoztatta.
- [89] A további rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a másodfokú bíróság a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta, mégis azzal, hogy helyesbítette Terhelt⁶ VI. r. vádlott előzetes fogvatartásának (bűnügyi őrizetének) kezdő időpontját, valamint a születési nevével kiegészítette Terhelt⁷ VII. r. vádlott személyi adatait.

P é c s, 2021. szeptember 17.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 21.B.118/2017/125. számú ítéletének Terhelt¹ I. r., Terhelt² II. r., Terhelt⁴ IV. r., Terhelt⁵ V. r., Terhelt⁶ VI. r. és Terhelt⁷ VII. r. vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.II.27/2020/19. számú ítéletével – az abban írt változtatásokkal – jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Krémer László s.k.
a tanács elnöke